

SAOPĆENJE ZA ŠTAMPU

Objavljeno u petak, 6. juna 2003.

Dom za ljudska prava uručuje 6 odluka o prihvatljivosti i meritumu

U **petak, 6. juna 2003. godine u 9:00 sati** u sali Kantonalnog suda, Šenoina 1, Sarajevo, Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu uručio je sljedećih 6 odluka o prihvatljivosti i meritumu. U daljem tekstu nalazi se kratak sažetak svake od tih odluka.

1. CH/00/6183 i CH/00/6231 *Dušanka BILBIJA, Gordana STEVIĆ, Ljubica BAJILO, Goran KOVRLIJA te Maja MANDIĆ, i Stjepan PEPIĆ protiv the Republike Srpske*
2. CH/99/3227 *Tereza MILISAVLJEVIĆ protiv Federacije Bosne i Hercegovine*
3. CH/02/9628 *VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA protiv Federacije Bosne i Hercegovine*
4. CH/02/9868 *Sejad i Senad BUKVIĆ protiv Federacije Bosne i Hercegovine*
5. CH/98/1493 *Milan PILIPOVIĆ protiv Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine*
6. CH/98/1169 *R.M. protiv Federacije Bosne i Hercegovine*

CH/00/6183 i CH/00/6231 Dušanka BILBIJA, Gordana STEVIĆ, Ljubica BAJILO, Goran KOVRLIJA, i Maja MANDIĆ i Stjepan PEPIĆ protiv Republike Srpske

Činjenice

Ovi predmeti se odnose na nastavak rada prve privatne više škole u Republici Srpskoj – Više poslovne škole industrijskog inženjerstva, organizacije i menadžmenta u Prijedoru (u daljem tekstu: Viša poslovna škola) - i na valjanost diploma koje je ta Škola izdala svojim studentima.

Viša poslovna škola je upisala prvu generaciju studenata u školskoj 1995-1996. godini. Bez uznemiravanja je obavljala svoje nastavne djelatnosti do 23. jula 1999. godine, kada je Ministarstvo prosvjete Republike Srpske donijelo rješenje kojim se Školi zabranjuje upis novih studenata za školsku 1999-2000. godinu dok se ne otklone nedostaci u pogledu kapaciteta prostorija u Prijedoru. Nakon toga, Škola je zaključila ugovore o zakupu tri dodatne prostorije u Prijedoru i primila nove studente. Dana 14. aprila 2000. godine, Ministarstvo prosvjete je donijelo rješenje kojim se poništava upis novih studenata u školsku 1999-2000. godinu. Ministarstvo prosvjete je 19. aprila 2000. godine donijelo drugo rješenje kojim se zabranjuje rad Škole. Oba rješenja su donesena jer Škola navodno nije ispoštovala rješenje od 23. jula 1999. godine. Škola je podnijela žalbe protiv ovih rješenja i Ministarstvu prosvjete Republike Srpske i Vrhovnim sudu Republike Srpske, ali tri godine nakon toga, o ovim žalbama još uvijek nije u potpunosti odlučeno, čime pravni status Škole ostaje neizvjestan. Od tada je Viša poslovna škola *de facto* nastavila da prima nove studente, da ih obrazuje po svom nastavnom planu i programu i da im izdaje diplome. Međutim, Ministarstvo prosvjete je sredstvima informisanja i javnosti dalo izjave u kojima odbija da prizna valjanost diploma koje je izdala Viša poslovna škola, te je time nanijelo štetu studentima i ugledu Škole.

Navodna kršenja ljudskih prava

Podnosioci prijava Bilbija i Pepić navode da je, splotom nezakonitih radnji i implicitne korupcije, ministar prosvjete Republike Srpske prekršio prava studenata Više poslovne škole na obrazovanje, zagarantovano članom 2 Protokola br. 1 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Podnosilac prijave Bilbija, u svoje ime, navodi i da je ona jedna od prvobitnih osnivača i finansijer Više poslovne škole i, s obzirom na to, povrijeđeno je njeno pravo na imovinu zaštićeno članom 1 Protokola br. 1 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Čini se da su u prijavama dalje postavljena pitanja po članovima 6 (pravo na sud) i 13 Konvencije (pravo na djelotvoran pravni lijek).

Zaključci Doma

Dom je razmatrao pravo na obrazovanje podnosioca prijave Pepića, studenta Više poslovne škole, u pogledu njegovog prava na pristup nastavi u već postojećoj obrazovnoj ustanovi te njegovo pravo da, kao student te obrazovne ustanove, dobije zvanično priznanje završenog dijela studija, što podrazumijeva priznavanje položenih predmeta i diplome. Iako Država može regulisati oblast obrazovanja, tim regulisanjem mora se postići ravnoteža između opšteg interesa javnosti i poštivanja ljudskih prava pojedinca.

Dom je zapazio da je Ministarstvo prosvjete zabranilo daljnji rad Više poslovne škole pod izuzetno sumnjivim okolnostima i nije omogućilo studentima te Škole stvarni put nastavka studija koje su otpočeli na zakonit način. U ovim okolnostima, Dom je zaključio da organi vlasti Republike Srpske nisu uspostavili pravičnu ravnotežu između opšteg javnog interesa da Viša poslovna škola ima prostorije odgovarajućeg kapaciteta i prava podnosioca prijave Pepića na obrazovanje. Zabranom rada Više poslovne škole i poništenjem upisa studenata, Ministarstvo prosvjete Republike Srpske zloupotrijebilo je svoja regulatorna ovlašćenja u oblasti obrazovanja. Prema tome, organi vlasti Republike Srpske prekršili su osnovno pravo podnosioca prijave Pepića na obrazovanje zagarantovano članom 2 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Dom je razmatrao pravo na mirno uživanje imovine podnosioca prijave Bilbije, osnivača i jemca Škole. Dom je zapazio da su osim rješenja Ministarstva prosvjete, poslovnu reputaciju Škole dodatno oštetile i izjave službenika Ministarstva date sredstvima informisanja, a koje sadrže klevete na račun ugleda Više poslovne škole. Ministarstvo nije preduzelo nikakve radnje kako bi uspostavilo ravnotežu između interesa društva i interesa pojedinca, vjerovatno jer nije mislilo da mora to da učini. U ovim okolnostima, Dom je zaključio da organi vlasti Republike Srpske nisu postigli pravičnu ravnotežu između opšteg interesa javnosti da Viša poslovna škola ima veće prostorije i zaštićene imovine podnosioca prijave Bilbije koja se odražava u poslovnoj reputaciji Više poslovne škole. Prema tome, organi vlasti Republike Srpske su prekršili pravo podnosioca prijave Bilbije na mirno uživanje imovine zagarantovano članom 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Pravni lijekovi

Kao pravne lijekove za ustanovljena kršenja, Dom je naredio Ministarstvu prosvjete Republike Srpske da poništi rješenja od 23. jula 1999. godine, 14. aprila 2000. godine i 19. aprila 2000. godine, sa retroaktivnim dejstvom, te da zvanično prizna diplome koje je Viša poslovna škola uručila svršanim studentima, kao i dio studija koje su sadašnji studenti zvanično završili, u roku od jednog mjeseca od datuma kada ova odluka postane pravosnažna. Nakon toga, Dom je naredio Republici Srpskoj da u Službenom glasniku Republike Srpske objavi ovu odluku ili odluke Ministarstva prosvjete o poništenju rješenja, kao i priznavanje diploma i završenog dijela studija.

Pored toga, s obzirom da su organi Ministarstva prosvjete sredstvima informisanja dali izjave koje su nanijele štetu poslovnoj reputaciji Više poslovne škole i u javnosti stvorili sumnje u pogledu valjanosti diploma uručenih studentima Više poslovne škole, Dom je naredio Republici Srpskoj da objavi tekst saopštenja za štampu Doma koji se odnosi na ove predmete, u roku od dvije nedelje od datuma kada ova odluka postane pravosnažna.

CH/99/3227 Tereza MILISAVLJEVIĆ protiv Federacije Bosne i Hercegovine

Činjenice

Podnositeljica prijave živjela je u stanu u privatnoj kući svojeg oca koja se nalazi u Sarajevu do siječnja 1984. godine, kad je prinudno iseljena slijedom postupka eksproprijacije. Dana 24. lipnja 1983. godine, Opština Novo Sarajevo izdala je pravomoćno rješenje kojim se korisnika eksproprijacije (Zavod za izgradnju grada Sarajeva) obvezalo da osigura podnositeljici prijave drugi stan – odgovarajući zamjenski stan – kako je precizirano u posebnome postupku. Međutim, do sada korisnik eksproprijacije nije osigurao podnositeljici prijave odgovarajući zamjenski stan. Podnositeljica prijave je pokrenula postupke pred upravnim organima i sudovima radi ostvarivanja svojeg prava, ali i sudovi i upravni organi oglasili su se nenadležnima za razmatranje njezina žalbenog navoda. Uslijed toga,

nakon dvadeset godina, podnositeljica prijave je bez ogovarajućeg zamjenskog stana, premda je njezino pravo na takav stan nesporno.

Navodna kršenja ljudskih prava

Podnositeljica prijave se žali da joj nije dodijeljen odgovarajući zamjenski stan na korištenje, premda joj je pravo na takav stan dano pravomoćnim rješenjem o eksproprijaciji od 24. lipnja 1983. godine te nekoliko puta potom potvrđeno. Navodi povrede svojih prava na poštovanje doma i mirno uživanje imovine po članku 8 Konvencije i članku 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju, kao i povrede prava na pravednu sudsku raspravu u razumnome vremenskom roku po članku 6 Konvencije te svojeg prava na djelotvoran pravni lijek po članku 13 Konvencije. Potražuje naknadu za tjelesnu i duševnu patnju što su je pretrpjeli ona i njezina dva djeteta jer nije imala odgovarajući zamjenski stan od 1983. godine.

Zaključci Doma

U pogledu prava na neometano uživanje imovine, Dom je našao da je zbog pravomoćnoga upravnog akta od 24. lipnja 1983. godine i važećih zakonskih propisa, podnositeljica prijave opravdano očekivala da joj se dodijeli odgovarajući zamjenski stan na korištenje. Kako Federacija nije poduzela nužne korake na osiguranju prava na dodjelu odgovarajućega zamjenskog stana podnositeljici prijave, ona se uplela u njezino neosporeno pravo na nerazmjern i neopravdan način, čime je prekršila njezino pravo zaštićeno člankom 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Također, u pogledu prava na suđenje u razumnome vremenu i prava na sud, Dom je napomenuo da do sada podnositeljica prijave nije ostvarila svoje pravo da joj se dodjeli odgovarajući zamjenski stan. Vodila je brojne postupke u pokušaju da izvrši svoje pravo na odgovarajući stan nekih dvadeset godina, i svaki se organ, na koncu, oglasio nenedležnim za rješavanje njezina zahtjeva te je uputio drugamo, u začaranome krugu.

Stoga, ovaj je predmet tragičan ali i klasičan primjer kako je inertnošću nadležnih organa, do danas, vrijedno pravo dano podnositeljici prijave u postupku eksproprijacije postalo iluzornim. Sudski je postupak podnositeljice prijave bio u tijeku do 31. ožujka 1999. godine, a još do danas rješenje od 24. lipnja 1983. godine nije provedeno. Prema tome, Dom je našao da je Federacija prekršila prava podnositeljice prijave na suđenje u razumnome vremenu i na sud, oba zajamčena člankom 6 stavak 1 Konvencije.

Pravni lijekovi

Dom je naredio Federaciji da dodjeli ili da izdejstuje da korisnik eksproprijacije dodijeli odgovarajući zamjenski stan podnositeljici prijave bez daljnje odgode. Također, Dom je naredio Federaciji BiH da plati podnositeljici prijave 200 KM mjesečno zbog nemogućnosti korištenja odgovarajućeg zamjenskog stana, od 14. prosinca 1995. do svršetka mjeseca u kojem joj se dodijeli taj stan, kao i za naknadu za nematerijalnu štetu.

CH/02/9628 VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA protiv Federacije Bosne i Hercegovine

Činjenice

Predmet se odnosi na zahtjev Vrhbosanske nadbiskupije da vrati u posjed i na korištenje preostali dio zgrade nadbiskupijske srednje škole i okolnog zemljišta u Travniku. Počevši od 1990. godine, Vrhbosanska nadbiskupija je zatražila da općina Travnik vrati određenu imovinu koja je bila oduzeta 1946. godine u procesu nacionalizacije. Godine 1998., Nadbiskupija je vraćena u posjed jednog dijela zgrade nadbiskupijske srednje škole, dok je preostali dio zadržan pod kontrolom općine. Nadbiskupija navodi da je 1997. godine općina Travnik vratila Islamskoj zajednici svu imovinu koja je ranije bila u njenom vlasništvu i koja joj je bila oduzeta na isti način kao i imovina Nadbiskupije. U svojoj prijavi, Nadbiskupija osporava ovo različito postupanje kao diskriminaciju u uživanju njenih prava zaštićenih članom 6 Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini.

Navodna kršenja ljudskih prava

Prijava pokreće pitanja u pogledu prava podnosioca prijave na slobodu vjeroispovijesti (član 9 Evropske konvencije o ljudskim pravima) i zaštite imovine (član 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju), kao i diskriminacije u uživanju ovih prava.

Zaključci Doma

S obzirom na prihvatljivost:

Pošto se prvobitno oduzimanje imovine podnositelja prijave u procesu nacionalizacije dogodilo prije stupanja na snagu sporazuma 14. decembra 1995. godine, Dom je zaključio da su njegova potraživanja imovine neprihvatljiva *ratione temporis*.

Dom je takođe utvrdio da su navodi podnositelja prijave s obzirom na izravno uplitanje u slobodu vjeroispovijesti očigledno neosnovani i radi toga je proglasio prijavu neprihvatljivom u pogledu izravne povrede člana 9 Evropske konvencije

S obzirom na meritum:

Iako nije utvrdio izravno uplitanje u slobodu vjeroispovijesti podnositelja prijave koja je zaštićena članom 9 Konvencije, Dom je utvrdio diskriminaciju s obzirom na uživanje prava podnositelja prijave zaštićenih tim članom. Posebno u pogledu mogućnosti za vjersko obrazovanje, Dom je utvrdio da je općina Travnik izložila podnositelja prijave i Katoličku zajednicu u Travniku različitom postupanju u poređenju sa Islamskom vjerskom zajednicom. Znatno odlaganje od strane tužene Strane glede premještanja određenih državnih škola – radnje koje bi stvorile uslove da se udovolji potrebama podnositelja prijave – stavljaju prekomjeran teret na podnositelja prijave i negativno je utjecalo na slobodu podnositelja prijave da vrši vjerske aktivnosti, a posebno s obzirom na mogućnost vjerskog obrazovanja. Diskriminatorno stanje u općini Travnik izgleda obeshrabruje i stoga sprječava povratak hrvatskih izbjeglica i drugih vjernika katoličke vjeroispovijesti na ovo područje. Pod ovim okolnostima, nema razumnog i objektivnog opravdanja za različito postupanje, i Dom je zaključio da je tužena Strana diskriminirala podnositelja prijave s obzirom na uživanje prava na slobodu vjeroispovijesti koje je zagantovano članom 9 Konvencije.

Pravni lijekovi

Da bi ispravila ovo diskriminatorno postupanje prema podnositelju prijave, Dom je naredio Federaciji Bosne i Hercegovine da ubrza premještanje državnih škola koje su smještene u zgradi nadbiskupijske srednje škole da bi se dozvolilo ustupanje preostalih dijelova te zgrade podnositelju prijave na korištenje. Federaciji BiH je naređeno da donese relevantne i obavezujuće odluke o ovim pitanjima u roku od šest mjeseci. Dalje, Federacija BiH treba, što je moguće prije, da ustupi podnositelju prijave preostali dio zgrade, a najkasnije za godinu dana. Dom je zadržao pravo da odredi dodatne pravne lijekove, ako bude opravdano.

CH/02/9868 Sejad i Senad BUKVIĆ protiv Federacije Bosne i Hercegovine

Činjenice

Podnosioci prijave vode restoran "KOGO" koji se nalazi u Dalmatinskoj ulici br. 2, u Sarajevu. Općina Centar je 1996. godine podnosiocima prijave dodijelila zemljište na kojem je izgrađen restoran. Oni su u međuvremenu u zemljišne knjige uknjižili svoja vlasnička prava na restoranu. R.K., koji je prije rata vodio restoran na istoj lokaciji, je dobio odluku Komisije za imovinske zahtjeve raseljenih lica i izbjeglica (u daljem tekstu: CRPC) koja mu daje pravo da stupi u posjed restorana. Općina Centar Sarajevo donijela je rješenje kojim se naređuje izvršenje odluke CRPC-a, a prema tome i prinudnog iseljenja podnosilaca prijave iz restorana. Spor u vezi prava na zemljište na kome je izgrađen restoran je u toku pred Općinskim sudom I u Sarajevu.

Navodna kršenja ljudskih prava

Podnosioci prijave se ne slažu sa odlukom CRPC-a u vezi sa pravima R.K. iz aprila 1992. godine i izjavljuju da su oni izgradili potpuno novi restoran na toj lokaciji, uložili oko 200.000 DEM u izgradnju restorana i plaćanje svih dažbina Općini za dozvole. Oni se žale da će povrat u posjed zemljišta i restorana povrijediti njihova prava na mirno uživanje posjeda zaštićena članom 1 Protokola br. 1 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.

Zaključci Doma

S obzirom na prihvatljivost:

Dom je prvo ispitaio da li pravni sistem Federacije propisuje djelotvoran pravni lijek za podnosiocima prijave protiv povrede prava na imovinu. Dom je zapazio da podnosioci prijave nisu mogli ostvariti prekid postupka izvršenja odluke CRPC-a ulaganjem žalbe u upravnom postupku niti tražiti privremenu mjeru od suda. Dom takođe zaključuje da podnosioci prijave nisu mogli dobiti odluku od bilo kojeg organa Federacije koja bi poništila odredbu odluke CRPC-a koja kaže da je ništavan svaki prenos prava na restoran poslije 1. aprila 1992. godine. Takođe, podnosioci prijave ne mogu tražiti izuzeće od Odluka OHR-a koje zabranjuju dodjelu društvenog zemljišta, a koju samo javni organi mogu tražiti, i nije jasno da li se oni mogu smatrati trećom stranom koja je poduzela izvođenje zakonitih građevinskih radova. Razmatrajući ovo, Dom je zaključio da je on nadležan da odlučuje u ovom predmetu, iako je spor između prijeratnog korisnika i podnosilaca prijave u toku pred Općinskim sudom I u Sarajevu.

S obzirom na meritum:

Dom je poslije toga razmatrao meritum predmeta i zapazio da je za održiv povrat izbjeglica i raseljenih lica neophodno da im se dozvoli povrat u njihove domove, ali takođe i da se stvore uslovi koji će omogućiti povratnicima da zarade za život. U vezi sa ovim, povrat poslovnih prostorija prijeratnim korisnicima je uslov za ostvarivanje prava na povratak uspostavljen Dejtonskim sporazumom za mir. Prema tome, postoji vrlo jak opći interes za brzi povrat poslovnih prostorija prijeratnim korisnicima, što podržava prinudno iseljenje lica koja su ostvarila prava na poslovne prostorije poslije rata, kao što su to braća Bukvić.

Međutim, Dom je zapazio da je ukupno dejstvo dodjele zemljišta podnosiocima prijave, njihovo uknjiženje kao vlasnika u zemljišne knjige, odluka CRPC-a i odluke OHR-a kojima se zabranjuje dodjela društvenog zemljišta, imalo retroaktivno djelovanje na predmet podnosilaca prijave kao i propust Federacije da donese jasan, nediskriminirajući pravni okvir za dodjelu društvenog zemljišta (kao što to OHR traži), bila situacija krajnje pravne nesigurnosti. Štaviše, mehanizam kojim podnosioci prijave mogu da ostvare kompenzaciju za svoja ulaganja u slučaju da se zemljište i restoran vrate prijeratnom korisniku, nije zadovoljavajući. U ovim okolnostima, Dom je zaključio da prinudno iseljenje podnosilaca prijave, prije nego što sudovi razjasne da li je bila valjana dodjela zemljišta u 1996. godini, stavlja teret na pleća podnosilaca prijave koji se ne može opravdati potrebom da se pomogne povrat prijeratnog posjednika. Prema tome, Dom nalazi da je povrijeđeno pravo na mirno uživanje imovine zagarantovano članom 1 Protokol br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Pravni lijekovi

Kao pravni lijek, Dom je naredio Federaciji da odgodi izvršenje odluke CRPC-a do okončanja postupka koji je u toku pred Općinskim sudom I u Sarajevu. Drugo, Dom je naredio Federaciji da donese jasan, nediskriminirajući pravni okvir u vezi sa dodjelom društvenog zemljišta. Važno je da se zapazi da je Dom usvojio svoju odluku 7. maja 2003. godine prije nego što je Visoki predstavnik nametnuo Federaciji Zakon o građevinskom zemljištu kojeg Dom zbog toga nije uzeo u obzir.

CH/98/1493 Milan PILIPOVIĆ protiv Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine

Činjenice

Predmet se odnosi na podnosioca prijave koji se žali na činjenicu da ga član 3a. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima sprečava da vrati u posjed svoj predratni stan koji se nalazi u Bihaću, Federacija BiH. Podnosilac prijave se dalje žali da ga domaći organi vlasti nisu priznali kao vlasnika predmetnog stana na osnovu koraka koje je on preduzeo 1992. godine s ciljem otkupa stana od tadašnje Jugoslovenske narodne armije (u daljem tekstu: JNA). Ti koraci uključuju plaćanje otkupne cijene stana, ali ne i zaključenje pismenog ugovora o otkupu stana.

Činjenice u ovom predmetu se malo razlikuju od činjenica u predmetu *M.P., Brdar i Štrbac* (CH/02/8202, CH/02/9980 i CH/02/11011, odluka o prihvatljivosti i meritumu od 31. marta 2003.) jer je, za razliku od podnosilaca prijave u predmetu *M.P., Brdar i Štrbac*, podnosilac prijave u

ovom predmetu je 1992. godine pokrenuo postupak za otkup svog predratnog stana prema Zakonu o stambenom obezbjeđivanju u JNA.

Navodne povrede ljudskih prava

Predmet pokreće pitanja prema članu 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima (pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku), članu 8 Konvencije (pravo na poštivanje doma), članu 13 Konvencije (pravo na efikasan pravni lijek), članu 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju (pravo na mirno uživanje imovine) i članu II(2)(b) Sporazuma o ljudskim pravima (pravo da se ne bude diskriminisan).

Zaključci Doma

S obzirom na prihvatljivost:

Dom je proglasio da je ova prijava, u dijelu u kome je upućena protiv Bosne i Hercegovine, nespojiva *ratione personae* sa odredbama Sporazuma. U ranijim predmetima u kojima je Dom odlučivao po pitanju JNA stanova, ustanovio je da je Bosna i Hercegovina odgovorna za donošenje zakona kojima su retroaktivno poništeni ugovori o otkupu JNA stanova. U ovom predmetu, retroaktivno poništenje ugovora o otkupu nije uticalo na situaciju podnosioca prijave jer on nije zaključio pismeni ugovor o otkupu sa bivšom JNA. Nadalje, ni u jednom postupku pred domaćim sudovima nije ustanovljeno postojanje neformalnog ugovora sa pravnom važnošću ugovora o otkupu.

U pogledu žalbi podnosioca prijave da ga Federacija BiH nije priznala kao vlasnika njegovog predratnog stana, podnosilac prijave nije iscrpio domaće pravne lijekove kako se zahtijeva članom VIII(2)(a) Sporazuma. Podnosilac prijave je mogao, između ostalog, podići tužbu i tražiti od suda da utvrdi njegovo vlasništvo prema članu 172. Zakona o parničnom postupku.

U pogledu žalbi podnosioca prijave da ga Federacija BiH nije vratila u posjed njegovog predratnog stana, kao nosioca stanarskog prava, prijava je prihvatljiva. U skladu s tim, Dom je nastavio sa ispitivanjem merituma ovog žalbenog navoda podnosioca prijave.

S obzirom na meritum:

Dom je ustanovio da je predratni stan podnosioca prijave njegov "dom" u smislu člana 8 Konvencije, te da stanarsko pravo podnosioca prijave na njegovom predratnom stanu predstavlja "imovinu" u smislu člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Dom je dalje našao da se Federacija, time što je odbila da vrati podnosioca prijave u njegov predratni stan, uplela u njegovo pravo na poštivanje doma zagarantovano članom 8 Konvencije i njegovo pravo na mirno uživanje imovine zagarantovano članom 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Dom je zatim ispitaio da li je to uplitanje bilo opravdano i proporcionalno.

Federacija BiH je odbila da vrati u posjed podnosioca prijave zato što je bio u aktivnoj službi u tadašnjoj JNA na dan 30. aprila 1991. godine i zato što nije bio državljanin Bosne i Hercegovine istoga datuma (skladu sa stavom 1. člana 3a. Zakona o prestanku primjene). Po mišljenju Doma, ovi razlozi ne mogu biti dovoljno opravdanje za lišavanje podnosioca prijave njegovog predratnog stana. Stoga je Dom ustanovio da je Federacija povrijedila njegovo pravo na poštivanje doma zagarantovano članom 8 Konvencije kao i pravo na mirno uživanje imovine zagarantovano članom 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Štaviše, Dom je ustanovio da je Federacija diskriminirala podnosioca prijave zbog njegovog statusa kao pripadnika bivše JNA koji se nije pridružio Armiji RBiH (većinski bošnjačke oružane snage) ili HVO-u (većinski hrvatske oružane snage).

S obzirom na zaključke u pogledu člana 8 Konvencije, člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju i člana II(2)(b) Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je smatrao da nije potrebno da razmatra predmete i prema članovima 6 i 13 Konvencije.

Pravni lijekovi

Federaciji BiH je naređeno da osigura da podnosilac prijave bude vraćen u posjed svog predratnog stana bez daljeg odlaganja, a najkasnije do 7. septembra 2003. godine. Federaciji je nadalje naređeno da isplati podnosiocu prijave, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana uručenja ove odluke, iznos od 5.800 KM na ime naknade za gubitak korištenja doma te da nastavi da plaća podnosiocu prijave 200 KM mjesečno sve dok se podnosilac prijave ne vrati u svoj stan, počev od

juna 2003. godine do kraja mjeseca u kome se podnosilac prijave vrati u svoj stan, a svaka od tih isplata treba biti izvršena u roku od 30 dana od kraja mjeseca na koji se odnosi.

CH/98/1169 R.M. protiv Federacije Bosne i Hercegovine

Činjenice

Predmet se odnosi na pokušaje podnosioca prijave da uknjiži vlasništvo na stanu bivše Jugoslovenske narodne armije (u daljem tekstu: JNA), koji se nalazi u Sarajevu, Federacija Bosne i Hercegovine. Podnosilac prijave je nosilac stanarskog prava na predmetnom stanu i nikada ga nije napuštao. Predmet spora je da li podnosioca prijave treba priznati kao vlasnika stana na osnovu činjenice da je pokrenuo postupak za otkup stana, određena je kupoprodajna cijena za koju se ispostavilo da je 0,00 jugoslovenskih dinara (u daljem tekstu: YUD), i platio određenu taksu u vezi sa otkupom, ali nikada nije zaključio pismeni kupoprodajni ugovor.

Podnosilac prijave je zatražio od Općinskog suda I u Sarajevu u januaru 1995. godine da utvrdi njegovo vlasništvo na predmetnom stanu. Općinski sud je svoju odluku donio u oktobru 2000. godine, a podnosilac prijave se na nju žalio Kantonalnom sudu koji je odluku ukinuo a predmet vratio Općinskom sudu. U novembru 2002. godine Općinski sud se oglasio nenadležnim. Podnosilac prijave se žalio Kantonalnom sudu i taj postupak je još u toku.

Navodne povrede ljudskih prava

Predmet postavlja pitanja prema članu 6 i članu 13 Evropske konvencije o ljudskim pravima i članu 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Zaključci Doma

Dom je utvrdio da pretjerana dužina postupka u relativno jednostavnoj stvari kao što je zahtjev podnosioca prijave pred domaćim sudovima krši njegovo pravo na pravično suđenje u razumnom roku prema članu 6 stav 1 Konvencije, za što je odgovorna Federacija Bosne i Hercegovine.

Dom je smatrao da žalbeni navodi podnosioca prijave prema članu 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju nisu dovoljno snažni da bi mogli predstavljati zaštićenu imovinu i zato nije došlo do povrede člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Pravni lijekovi

Federaciji Bosne i Hercegovine je naređeno da preduzme sve neophodne korake da bi osigurala brzo rješavanje zahtjeva podnosioca prijave. Štaviše, Federaciji Bosne i Hercegovine je naređeno da plati

podnosiocu prijave, najkasnije do 6. augusta 2003. godine, iznos od 1.000 KM na ime naknade za nematerijalnu štetu.
